LEADER MREŽA HRVATSKE LEADER NETWORK CROATIA

SAVA LOKALNA AKCIJSKA GRUPA

3. Radionica LEDAER mreže Hrvatske
u suradnji s LAG-om Sava,
Društvom za razvoj slovenskega podeželja i
Ministarstvom poljoprivrede Republike Hrvatske

Integrirani lokalni razvoj provedbom LEDAER/CLLD-a – uvod u vrednovanje LAG-ova/LRS i jačanje međusobne suradnje LAG-ova

Jastrebarsko, 13.-15. studeni 2018.

VREDNOVANJE DODANE VRIJEDNOSTI LAG-OVA PROVEDBOM LRS

Osnovne metodološke postavke i obveze interne međuevaluacije LAG-ova

Jastrebarsko, 13. studeni 2018.

LEADER MREŽA HRVATSKE LEADER NETWORK CROATIA

Zakonodavni okvir

1.Uredba (EU) 1303/2013, čl. 32-35 i 47-57

2.Uredba (EU) 1305/2013 uređuje potporu ruralnom razvoju putem Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EAFRD)

3.Provedbena uredba (EU) 808/2014 specificira elemente zajedničkog sustava za monitoring i evaluaciju (eng. *Common Monitoring and Evaluation System* - CMES) u području ruralnog razvoja i definira temeljna pravila za primjenu Uredbe (EU) 1305/2013 o EAFRD

4.Provedbena uredba (EU) 834/2014 postavlja sustav indikatora putem kojih se vrši procjena napretka, utjecaja i učinkovitosti Zajedničke poljoprivredne politike (ZPP), a specificira i podatke o kojima zemlje članice izvještavaju Komisiju putem primjene zajedničkog okvira za monitoring i evaluaciju ZPP-a (eng. *Common Monitoring and Evaluation Framework* - CMEF)

LEADER
MREŽA HRVATSKE
LEADER NETWORK CROATIA

Obveze LAG-ova u odnosu na čl. 32 i 34 Uredbe (EU) 1303/2013

- Evaluacija je participativni proces kao i cijeli rad LAG-a, te se pravne odredbe u jednakoj mjeri preslikavaju i na taj proces
- čl. 32 st. 2 (b): (Lokalni razvoj pod vodstvom zajednice:) njime upravljaju lokalne akcijske skupine koje sačinjavaju predstavnici javnih i privatnih lokalnih socioekonomskih interesa, pri čemu na razini donošenja odluka ni javne vlasti, definirane u skladu s nacionalnim pravilima, a ni bilo koja pojedinačna interesna skupina nemaju više od **49 % glasačkih prava**

ReplyArticle32R1303_2013_HRprijevod

Tumačenje čl. 32 - Europska komisija, DG Agri

Obveze LAG-ova u odnosu na čl. 32 i 34 Uredbe (EU) 1303/2013

- čl. 34 st. 3 - Zadaće LAG-a - ono što evaluiramo!:
  - jačanje kapaciteta dionika za provedbu LRS (edukacija/animacija)
  - sastavljanje transparentnog izbornog postupka i kriterija za odabir operacija u kojima se **izbjegavaju sukobi interesa**, jamči da u odlukama o izboru **najmanje 50% pripada partnerima koji nisu tijela javne vlasti**
  - osiguravanje usklađenosti operacija s LRS
  - priprema i objava natječaja, uključujući izradu kriterija
  - primanje i ocjenjivanje zahtjeva za potporu
  - odabir operacija i utvrđivanje visine potpore
  - praćenje provedbe strategije lokalnog razvoja pod vodstvom zajednice i operacija koje su dobile potporu te **izvođenje posebnih evaluacija povezanih sa strategijom lokalnog razvoja kojom upravlja lokalna zajednica**

Plan provedbe evaluacije

1. Tko će sudjelovati u evaluaciji?
2. Kako će se gledišta različitih sudionika razmotriti u evaluaciji (motivacija i uloga)?
3. Koji su kvalitativni i kvantitativni materijali dostupni ili koji se mogu prikupiti?
4. Koji se pokazatelji i metode mogu koristiti u prikupljanju podataka koji su relevantni za evaluacijsko pitanje?
5. Kako različiti partneri mogu imati koristi od sudjelovanja u procesu evaluacije? Na koje probleme mogu naići u tom procesu? Koji se etički problemi mogu pojaviti tijekom prikupljanja podataka (pristanak, privatnost, povjerljivost)?

LEADER MREŽA HRVATSKE LEADER NETWORK CROATIA

Prikupljanje relevantne dokumentacije

1. identificirati sve dostupne materijale koji se mogu koristiti za odgovore na pitanja evaluacije (npr. materijali koji se temelje na monitoringu, statističke i slične studije i evaluacije);
2. pojasniti kakvu vrstu podataka se mora prikupiti (na temelju pitanja evaluacije)
3. procijeniti razuman opseg/količinu prikupljanja podataka, uzimajući u obzir raspoložive resurse

LEADER MREŽA HRVATSKE LEADER NETWORK CROATIA

Teme/pitanja na koja želite dobiti odgovore

Tema 1. Relevantnost i dodana vrijednost zajednici
Tema 2. Aktivnosti u provedbi LEADER-a
Tema 3. Provedba LEADER pristupa
Tema 4. Utjecaji
Tema 5. Upravljanje i ruralno stanovništvo
Tema 6. Upravljanje, kontrola i sustavi financiranja
Tema 7. Monitoring i evaluacija
Tema 8. Aktivnost u ruralnim područjima

Pitanja za evaluaciju LRS LAG

Pitanja za provedbu evaluacije

LEADER MREŽA HRVATSKE LEADER NETWORK CROATIA

Koraci u evaluaciji

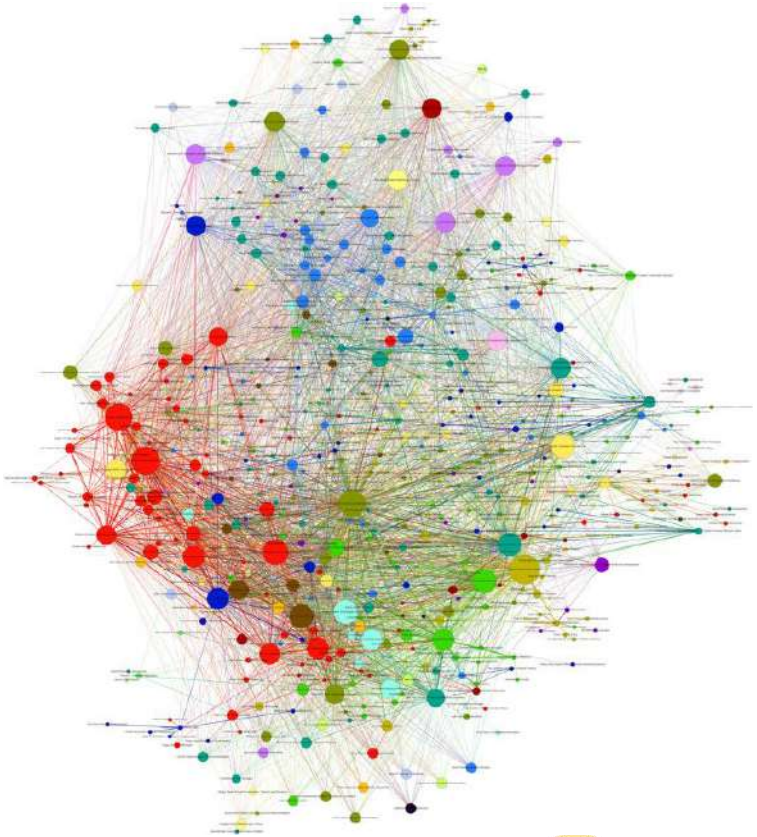

LEADER MREŽA HRVATSKE LEADER NETWORK CROATIA

Evaluacijske metode

DVA PRISTUPA:
kvantitativni i kvalitativni

1. Samoprocjena
2. Anketiranje
3. Intervjui
4. Studija slučaja
5. Fokus grupe
6. Peer-to-peer
7. Značajne promjene
8. Društveni povrat investicije
9. Analiza društvene mreže

LEADER MREŽA HRVATSKE LEADER NETWORK CROATIA

1. Samoprocjena

- OPIS: Procjena koju provodi LAG, posebno oni koji su uključeni u programiranje i implementaciju strategije (članovi LAG-a, Upravni odbor i članovi Skupštine, osoblje LAG-a itd.).

- KORISNO ZA: Provjeravanje kako je vaš posao doveo do promjena, na temelju određene početne situacije.

- RESURSI: Samovrjednovanje je općenito prihvatljivo za resurse i može se razmotriti u slučaju ograničenog proračuna.

- OGRANIČENJA: Samovrjednovanje ponekad može biti pristrana subjektivnim stavovima LAG-a.

LEADER
MREŽA HRVATSKE
LEADER NETWORK CROATIA

2. Anketiranje

Primjer ankete LAG-a TL

- OPIS: Ankete se uglavnom fokusiraju na dobivanje kvantitativnih podataka od članova LAG-a, korisnika ili lokalnog stanovništva.

- KORISNO ZA: Prikupljanje opažanja, percepcije i povratnih informacija, npr. na rezultatima projekta, doprinosu LAG-a na području, podršci koju pruža LAG osoblje…

- RESURSI: Troškovi ovise o duljini i složenosti upitnika, bilo samostalno ili ne, poštom ili online, te ovisi o veličina uzorka

- OGRANIČENJA: Istraživanja mogu dugo trajati, te nije uvijek lako dobiti odgovarajuću i relevantnu stopu odgovora.

LEADER MREŽA HRVATSKE LEADER NETWORK CROATIA

3. Intervjui

- OPIS: obično provodi putem telefona ili face-to-face s ključnim dionicima poput članova LAG-a, predstavnicima različitih interesnih skupina i prijaviteljima projekata. Pitanja se mogu podesiti po potrebi. Ona mogu pokriti i kvalitativne i kvantitativne elemente.

- KORISNO ZA: Prikupljanje opažanja, percepcije i povratnih informacija na fleksibilan način i stjecanje informacija iz dubinskog razumijevanja subjekta.

- RESURSI: Otprilike 2 dana za razvoj pitanja i do pola dana za obavljanje i pisanje svakog razgovora.

- OGRANIČENJA: Kvaliteta intervjua ovisi o razvoju "pravih" pitanja i sposobnosti anketara za angažiranje ispitanika.

LEADER
MREŽA HRVATSKE
LEADER NETWORK CROATIA

4. Studije slučaja (*Case Study*)

- OPIS: uključuju dubinsku analizu određene teme i mogu se usredotočiti na pojedine projekte ili na implementaciju LRS. Rezultati se mogu prikazati kao specifično izvješće ili unutar glavnog izvješća o procjeni.

- KORISNO ZA: Studija slučala imaju tendenciju da budu korisna za izlaganje razloga za promjenu (ili nedostatak promjena) i ocjenu dodatne vrijednosti CLLD-a koja obično nije moguća samo brojkama.

- RESURSI: Na troškove utječe širok raspon čimbenika kao što su priroda, razmjer i lokacija. LAG može očekivati da će potrošiti od pola do 10 dana na studiju slučaja ovisno o njegovom opsegu.

- OGRANIČENJA: ovisno o izboru slučaja- ne mogu biti reprezentativne

LEADER MREŽA HRVATSKE LEADER NETWORK CROATIA

5. Fokus grupe

- OPIS: koriste se za uvid u određene teme, pružajući priliku za dijalog između ljudi koji dijele svoja iskustva i različite točke gledišta. Oni obično uključuju mali broj pojedinaca (5-15), a rad facilitiraju djelatnici LAG-a.

- KORISNO ZA: Istraživanje određene teme ili potvrđivanje početnih pretpostavki.Mogu igrati ključnu ulogu u razumijevanju stanja i pomoći u ocjenjivanju dodane vrijednosti LEADER-a, te pridonijeti donošenju drugačijih odluka u budućnosti.

- RESURSI: Troškovi će se razlikovati ovisno o lokaciji, trajanju, facilitatorima i željenim rezultatima.

- OGRANIČENJA: Općenito zahtijevaju vještog moderatora i sudionike koji imaju znanje o temi o kojoj treba raspravljati.

LEADER MREŽA HRVATSKE LEADER NETWORK CROATIA

6. Međusobno ocjenjivanje (*Peer-to-peer*)

- OPIS: Povjerenstvo ocjenjuje rad jednog LAG-a od strane drugog LAG-a. Ono pruža vrijednu točku gledišta vanjskog osoblja sa sličnom razinom znanja i iskustva. Metode preispitivanja vrednovanja koriste se za održavanje standarda kvalitete, poboljšanja performansi i vjerodostojnosti.

- KORISNO ZA: Primanje mišljenja i povratnih informacija o radu LAG-a (i ponekad rezultatima Lokalne razvojne strategije) od drugog operativnog vanjskog partnera, zajedno s prijedlozima za poboljšanja.

- RESURSI: 1-2 dana za *peer review* (više osoba) plus priprema (2-3 dana) i obično pisano izvješće.

- OGRANIČENJA: Ovisi o dobroj pripremi i sličnoj razini stručnosti posjeta, kao i LAG-a domaćina

LEADER MREŽA HRVATSKE LEADER NETWORK CROATIA

7. Značajne promjene *(Most Significative Change - MSC)*

- OPIS: Metoda mjerenja značajnih promjena je participativna metoda monitoringa i evaluacije koja uključuje uspoređivanje pojedinačnih projekata u pogledu rezultata projektne intervencije, a pruža kvalitativni pristup evaluaciji.

- KORISNO ZA: Ocjenjivanje višestrukih rezultata projekta ili Lokalne razvojne strategije, neočekivane promjene ili utjecaja participativnih projekata ili društvenih promjena. Tehnika je osobito relevantna za one LAG-ove koji nastoje uspostaviti neke od dugoročnih rezultata i dodanu vrijednost CLLD-a, te je također korisno u slučajevima gdje nije bilo prethodnog praćenja i procjene rada LAG-a i / ili Lokalne razvojne strategije

- RESURSI: Vanjski moderator i otprilike 1-2 dana po radionici, obično je potrebno više sastanaka.

- OGRANIČENJA: Najznačajnija je promjena vremenski relativna i općenito zahtijeva nekoliko krugova prijedloga, odabira i raspravu. Ako se potvrdi značajna promjena, odabrane priče obično se potvrdjuju terenskim posjetom i prikupljene dodatne informacije. Ovu metodu treba koristiti kao nadopuna drugim metodama ocjenjivanja nego samostalna tehnika.

LEADER MREŽA HRVATSKE LEADER NETWORK CROATIA

8. Društveni povrat investicije

- OPIS: Društveni povrat ulaganja pruža priliku da se pokaže financijsku vrijednost lokalnih gospodarstva, koja je stvorila pozitivne društvene promjene (monetiziranje razvoja zajednice). Korisno sredstvo za usporedbu učinka projekata LAG-a.

- KORISNO ZA: Ocjenjivanje teško dostupnih doprinosa rada LAG-a zajednici, uključujući analizu troškova i socijalni utjecaj investicija

- RESURSI: zbog svoje relativno složene prirode potrebna je vanjska stručnost najčešće

- OGRANIČENJA: Jedna od opasnosti metode je da se ljudi mogu usredotočiti na zaradu. Potrebna je znatna sposobnost i treba imati na umu da neki ishodi nisu povezani s novčanim vrijednostima.

LEADER
MREŽA HRVATSKE
LEADER NETWORK CROATIA

9. Analiza društvene mreže

- OPIS: Ova metoda je proces istraživanja društvenih struktura korištenjem mreža i teorije grafova. Ono karakterizira umrežene strukture u smislu čvorova (pojedinačni akteri, ljudi ili organizacije unutar mreže) i veza koje ih povezuju.

- KORISNO ZA: Analiziranje doprinosa LAG-a kod izgradnje društvenog kapitala unutar tog područja

- RESURSI: Može biti složen i dugotrajan, te zahtijeva vanjsku stručnost sa specifičnim vještinama

- OGRANIČENJA: Potreban je veliki skup podataka koje može biti dugotrajan i skup za prikupljanje

Zahvaljujemo na pažnji i želimo vam uspješan rad!

Lokalna akcijska grupa

"TERRA LIBURNA"

Rukavac 61A, 51 211 Matulji

Anđela Cvjetković, predsjednica

099/3329-283

lag.terraliburna@gmail.com

www.terra-liburna.hr

